

• KOCKÁZATLISTA •

ÖNGYILKOSSÁG, ÖNAGRESSZIÓ RIZIKÓFAKTORAI

ELSŐDLEGES (PSZICHIÁTRIAI)

- Jelenleg fennálló pszichiátriai betegség:
 - affektív betegségek:
 - ◆ bipoláris II > bipoláris I > unipoláris major depresszió
 - ◆ agitált / kevert depresszió, súlyos depresszió, reménytelenség, alvászavar
 - ◆ komorbid szorongásos betegség
 - ◆ komorbid alkohol-, illetve drogbetegség
 - ◆ ciklotím / hipertím / depresszív temperamentum
 - ◆ impulzív / agresszív személyiségvonások, megküzdési mechanizmusok elégtelensége
 - ◆ komorbid személyiségzavar (főleg borderline)
 - ◆ mánia (diszfóriás / kevert)
 - szkizofrénia
 - alkohol / gyógyszer / drog / nikotin abúzus / addikció, szerencsejáték-függőség
- Megelőző/korábbi öngyilkossági kísérlet(ek)/önsértés
- Szuicid előzmény a családban az 1. vagy 2. fokú rokonok között
- Kórházból való elbocsátást követő időszak
- Az öngyilkossági szándék / halálvágy kommunikációja (búcsúzkodás, végrendekezés stb.)

MÁSODLAGOS (PSZICHO-SZOCIÁLIS)

- Kora gyermekkori negatív életesemények (fizikai / szexuális abúzus, szülő halála, válás stb.)
- Impulzív, agresszív személyiségvonások major affektív betegség nélkül
- Ciklotím-, hipertím-, depresszív temperamentum major affektív betegség nélkül
- Izoláció / különvált / özvegy / elvált
- Súlyos testi betegség (krónikus fájdalom, mozgáskorlátozottság stb.)
- Munkanélküliség, komoly anyagi problémák (munkahely elvesztése / nyugdíjazás)
- Súlyos akut negatív életesemények, megterhelő életesemény a közelmúltban
- Dohányzás
- Halálos eszközök könnyű elérhetősége (fegyver, magas ház, mérgek stb.)

HARMADLAGOS (DEMOGRÁFIAI)

- Férfi nem
- Serdülőkor (fiúk)
- Idős kor (mindkét nem)
- Sérülékeny csoportok (öngyilkosok hozzátartozói, homo- vagy biszexualitás, bevándorlók, börtönlakók stb.)
- Nagyobb kockázatú időszakok (tavasz / kora nyár, a hét első napjai, premenstruum, férfiaknál születésnap)

SZÍNMEGNYARÁZAT:

- **PIROS SZÖVEGSZÍN** pszichiátriai ellátás / pszichiátriai gondozás keretében változtatható/kezelendő
- **KÉK SZÖVEGSZÍN** nem változtatható / csak részlegesen változtatható / nem pszichiátriai kompetencia

• KOCKÁZATLISTA •

HETEROAGRESSZIÓ, ERŐSZAKOS VISELKEDÉS RIZIKÓFAKTORAI

STATIKUS (NEM VÁLTOZTATHATÓ TÉNYEZŐK)

- Erőszakos cselekmény(ek) az előzményekben
- Férfi nem
- 35 év alatti életkor
- Előzményekben:
 - ◆ bűnügy
 - ◆ állatkínzás
 - ◆ agresszív magatartás
 - ◆ gyermekkori abúzus, agresszív bűncselekmény elszenvedője
- Szerepzavar / szerepkonfliktus (stresszkeltő életesemény, változás, amellyel nem tud megbirkózni)
- Anamnézisben:
 - ◆ alkohol / drog / nyugtató abúzus / addikció
 - ◆ szkizofrénia, mánia
 - ◆ antiszociális személyiségzavar

DINAMIKUS (JELENLEGI / IDŐLEGES / KEZELENDŐ TÉNYEZŐK)

- Környezetre irányuló agresszív szándék
- Verbális agresszió
- Hozzáérés bármilyen fegyverhez
- Súlyos, kezeletlen mániás állapot
- Szkizofrénia, paranoid gondolatok / téveszmék
- Erőszakra buzdító hallucinációk
- Düh, agitáció, frusztráció
- Erőszakos gondolatok
- Szexuális abúzus vulnerábilis személyekkel szemben, vagy nem konszenzuális szexuális kapcsolat erőltetése
- Önkontroll csökkenése
- Erőszakos gondolatok
- Jelenlegi alkohol / drog / nyugtató abúzus / addikció

ELHANYAGOLÁS, ÖNELHANYAGOLÁS, ÁLDOZATTÁ VÁLÁS RIZIKÓFAKTORAI

- Értelmi fogyatékoság
- Testi fogyatékoság
- Súlyos mozgáskorlátozottság
- Idős kor
- Addikciók:
 - ◆ kémiai (alkohol / kábítószer / nyugtatók / nikotin)
 - ◆ viselkedési
- Demencia
- Szkizofrénia, depresszió, mánia, kényszerbetegség
- Egyedül élő személy:
 - ◆ tartósan
 - ◆ ideiglenesen
- Hajléktalanság

• GYORS KOCKÁZATI ÁTTEKINTŐ •

RIZIKÓFAKTOROK, KOCKÁZATI TÉNYEZŐK	KOCKÁZATOK		
	Szuicídium	Hetero-agresszió	Áldozattá válás
JELENLEG (IDŐLEGESEN VAGY TARTÓSAN) FENNÁLLÓ TÉNYEZŐK			
JELENLEG FENNÁLLÓ PSZICHIÁTRIAI BETEGSÉG			
• affektív betegségek:			
◆ depresszió	••		•
◆ komorbid szorongásos betegség	••		•
◆ komorbid alkohol-, illetve drogbetegség	••	•	•
◆ mánia	•	••	•
• szkizofrénia	••	•	•
• demencia			•
JELENLEG FENNÁLLÓ ADDIKCIÓ			
• alkohol, drog, nyugtató	••	•	•
• dohányzás	•		•
• viselkedési (szerencsejáték-függőség)	•		•
SZEMÉLYISÉG / SZEMÉLYISÉGVONÁSOK / TEMPERAMENTUM			
• impulzív, agresszív	••	•	
• ciklotím, depresszív, hipertím	••		
• személyiségzavar	••	••	
MEGKÜZDÉSI MECHANIZMUSOK ELÉGTELENSÉGE, EGYÉB ZAVAROK			
• reménytelenség	••		
• düh, frusztráció		•	
• agitáció	••	••	
• erős szorongás, alvászavar	••		•
JELENLEGI TESTI BETEGSÉG / FOGYATÉKOSSÁG			
• mozgáskorlátozottság	•		•
• súlyos testi betegség	•		•
• értelmi fogyatékoság		•	•
KOMMUNIKÁCIÓ / GONDOLATOK			
• öngyilkossági tervről / szándékról	••		
• verbális agresszió / gondolatok agresszív szándékról		•	
• erőszakra buzdító hallucináció		•	

SZÍNMEGYZÁRÁS:

- **PIROS JEL** pszichiátriai ellátás / pszichiátriai gondozás keretében változtatható/kezelendő
- **KÉK JEL** nem változtatható / csak részlegesen változtatható / nem pszichiátriai kompetencia

• GYORS KOCKÁZATI ÁTTEKINTŐ •

RIZIKÓFAKTOROK, KOCKÁZATI TÉNYEZŐK	KOCKÁZATOK		
	Szuicídium	Hetero-agresszió	Áldozattá válás
ANAMNESZTIKUS, MÚLTBELI TÉNYEZŐK			
ANAMNÉZISBEN PSZICHIÁTRIAI BETEGSÉG			
• kémiai addikció / abúzus (alkohol / drog / nyugtató)		•	
• „nagy” pszichiátriai kórkép:			
◆ szkizofrénia	•	•	
◆ affektív kórkép(ek)	•	•	
◆ demencia			•
KORÁBBI SZÁNDÉKOS AGRESSZIÓ			
• önagresszió / öngyilkossági kísérlet / önsértés	••	•	
• heteroagresszió / bűnügy / agresszív magatartás		•	
MEGTERHELŐ ÉLETESEMÉNY(EK) / SZEREPZAVAR			
• stresszkeltő életesemény a közelmúltban	•	•	
• súlyos, akut életesemény	•		
• kórházból való elbocsájtást követő időszak	••		
CSALÁDI, VAGY KORA GYERMEKKORI ELŐZMÉNYEK			
• szuicídium az 1. vagy 2. fokú rokonoknál	••		
• negatív életesemények (pl. szülők válása)	•		
• abúzus (fizikai / szexuális / bűncselekmény áldozata)	•	•	•
SZOCIÁLIS, DEMOGRÁFIAI TÉNYEZŐK			
SZOCIÁLIS KÖRNYEZET, TÁRSAS KAPCSOLATOK			
• izoláció, magányosan él	•		•
• különvált / özvegy / elvált	•		•
• sérülékeny csoport	•	•	•
ÉLETKOR/NEM			
• férfi nem	•	•	
• serdülőkor	•		
• 35 év alatti életkor		•	
• időskor	•		•

JELMAGYARÁZAT:

• • **jelentős figyelmeztető tényező**, fokozottabb figyelem és körültekintés szükséges

• önmagában nem rizikótényező, de más faktorok kockázati hatását felerősíti, illetve **több tényező együttesen akár jelentős kockázatot is hordozhat** a rizikóhatás összeadódása miatt